

Biodynamik dyrkning er økologisk – og noget mere.

De tanker, principper og erfaringer, der kendetegner den biodynamiske dyrkning, interesserer i stigende grad økologer, der søger inspiration til at se sig selv og deres bedrift i et større og dybere perspektiv.

I det praktiske ligner økologisk og biodynamisk dyrkning hinanden, og de økologiske regler gælder også for biodynamikerne. Der er imidlertid nogle væsentlige forskelle på det livs- og natursyn, der ligger til grund for de to metoder, og det viser sig i praksis ved, at biodynamikere bruger nogle midler, der ikke bruges i det økologiske landbrug. Disse midler har vist sig at have meget positive virkninger på jordens struktur og frugtbarhed samt kvaliteten af biodynamiske produkter.

Bio-dynamik betyder livs-kraft.

Den biodynamiske dyrkning er baseret på et natursyn, der indebærer, at der udover de fysiske stoffer og biologiske processer er en ikke-fysisk dimension i naturen, der rummer skabende og regulerende livskræfter. Denne dimension kan kaldes åndelig eller spirituel. Livskræfterne er ikke synlige (ligesom f.eks. tyngdekraft og magnetisme heller ikke er det), men man kan blive bevidst om dem ved at lægge mærke til deres virkninger på jord, planter og dyr.

Det var den østrigske filosof og åndsforsker Rudolf Steiner, der i 1920'erne beskrev livskræfterne i naturen og deres betydning for udviklingen af landbruget og ikke mindst kvaliteten af fødevarerne. Han gav også praktiske anvisninger på, hvordan man med en personlig holdning og opmærksomhed samt en række konkrete midler kan forstærke livskræfternes virkninger. Midlerne kaldes præparater, og de udgør den mest tydelige forskel på økologisk og biodynamisk dyrkning. De biodynamiske præparater tilsættes i meget små, nærmest homøopatiske mængder, dels til gødningen og dels sprøjtet ud på jord og afgrøder. Præparaterne virker ofte markant og tydeligt, f.eks. på omsætningen af gødning og lugten af gylle samt aromadannelsen i afgrøderne, mens de i andre tilfælde virker regulerende over længere tid, f.eks. på humusdannelsen i jorden.

Talrige langtidsforsøg med sammenligning af økologisk og biodynamisk dyrkning viser, at de biodynamiske metoder har en særlig gunstig virkning på opbygningen af jordens kulstofindhold - i gennemsnit 25 % mere end økologisk dyrkning (kilde: Soil Association, se www.biodynamisk.dk). Dertil kommer en mere aktiv mikroorganisme- og enzymaktivitet (kilde: DOK-forsøget, FiBL. Se samme hjemmeside) i biodynamisk dyrkede jorde.

En levende organisme

I det biodynamiske jordbrug opfatter man gården som en levende helhed, en slags 'gårdorganisme'. For at gårdorganismen skal være sund og robust er det vigtigt, at den har de nødvendige 'organer' og at der er et godt samspil imellem dem. Husdyr er i denne forbindelse vigtige organer. Det skyldes både deres omsætning af foder til gødning, og at de er levende væsener med sjælelige virkninger på deres omgivelser.

Drøvtyggerses gødning har en særlig positiv virkning på jordens frugtbarhed, og drøvtyggere er derfor obligatoriske på en biodynamisk gård eller i et gårdsamarbejde. Andre dyrearter er også vigtige, og mangfoldigheden er et grundlæggende princip i det biodynamiske, som det også er i det økologiske. I det biodynamiske landbrug ser man også på mangfoldighedens betydning for de sjælelige og sociale virkninger for gården og dens omgivelser.

En personlig og faglig inspiration – og sundere produkter

Økologer lægger ikke om til biodynamisk dyrkning af økonomiske grunde. Ganske vist er der en bedre pris for enkelte afgrødetyper, men der er også mere arbejde ved at dyrke biodynamisk. Gevinsten er mere på det kvalitative plan: inspiration til at se sig selv og sin bedrift i en større sammenhæng og til at studere de levende processer med en dybere forståelse. Desuden tilfredsstillelsen ved at producere fødevarer med en høj grad af livskraft, målt med de særlige

billeddannende metoder. Biodynamiske Demeter-produkter lever op til Demeter-reglerne, der har markedets skrappeste krav om ren jord (ingen gødning med konventionel gylle), større selvforsyning (kun 20% økologisk dyrket foder), arbejde med livskræfter i hele gårdorganismen (bl.a. med de biodynamiske præparater) og ekstra krav til forarbejdning af produkterne (bl.a. ingen homogenisering af mælkeprodukter og kun 11 tilladte tilsætningsstoffer mod 42 i økologiske produkter).

Det Demeter-godkendte areal i Danmark er fordoblet siden 2007 og er i 2011 på godt 2000 ha. Hertil kommer ca. 500 ha, der dyrkes biodynamisk, men af forskellige grunde ikke er Demeter-godkendt.

Klaus Loehr-Petersen
projektleder og informationsansvarlig, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug
